

Fauna ictiológica de Catalunya

Catàlech rahonat dels peixos observats
en el litoral y en les aygues dolces catalanes

PER

AGUSTÍ M.ª GIBERT

(Continuació)

Género, AULOPUS, Cuv.

Aulopus filamentosus, CBp.

Syn.: *Aulopus filamentosus*, Cuv. et Valenc., Guichen., Günth., Costa, Canestr.; *Aulopus maculatus*, (f.), Valenc.; *Aulopus filifer* (m.), Valenc.; *Saurus lacerta*, Lowe., Riss.; *Osmerus lacerta*, Riss.; *Salmo tirus*, Rafin; *Salmo filamentosus*, Bloch.

Nom vulgar: Lluert, Torredenbarra; Salte murades, Serpentí, Escalum, Menorca.

Aulopus Agassizi, Vaill.

Syn.: *Chlorophthalmus Agassizi*, CBp., Costa, Günth., Canestr., Giglioli; *Aulopus Agassizi*, Cuv. et Valenc.

Nom vulgar: No'n té. Espécie excessivament rara y nova per Catalunya.

El 18 de Febrer de 1913 adquirirem els tres únics exemplars que havém vist y serva l'Institució Catalana d'Historia Natural.

Família del *Salmonidæ*.

Gènere, SALMO.

Sub-gènere, SALMO.

Salmo salar, Linn.

Syn.: *Salmo salar*, Marcotte, Blanch., Soland, Lacep., Fre. Ogerien, Bonnat., Cuv., Vallot, Bloch, Rosenthal, Nordmann, Selys-Longchamps, CBp., Hecker et Kner, Nilsson, Günth., Gehin, Schlegel; *Trutta salar*, Siebold; *Salmo Salmo*, Cuv. et Valenc; *Salmo*, Yarr., Couch; *Salmo vel Sulmo*, Bell.

Nom vulgar: Salmo, Tarragona.

En les aygues del port de Tarragona 'l 9 de Maig de 1910 pescaren a la roiija un Salmó de 5'50 kilograms que compraren els PP. Cartoixos de la Chartreuse; es l'única o una de les poques vegades que pot citar-se aquesta especie en el mediterrá. Probablement seguiria l'estela del vapor anglés *Badebey* que carregat de carbó mineral hi fondejá'l dia avans procedent de Swansea.

La carn del Salmó es en els mercats la mes cara de totes pagantse a voltes a preus fabulosos.

Salmo Fario, Linn.

Syn.: *Trutta variabilis*, Lunel; *Trutta fario*, Blanch., Siebold, Canestr., Gehin; *Trutta lacustris*, Blanch.; *Salar Ausonii*, Cuv. et Valenc., Heckel et Kner, Marcotte; *Fario Lemannus*, Cuv. et Valenc.; *Salmo trutta*, Agass., Lacep., Riss., Bonnat., Jurine; *Salmo fario*, Cuv., Vallot, Riss., Crespon, Bonnat., Bloch, Selys-Longchamps, Agass., CBp., Günth., Schlegel; *Trutta fluviatilis*, Duham.

Nom vulgar: Truyta: truyta salmonada la de carn roiija, rius Ebre, Noguera Ribargorçana, Noguera Pallaresa, Segre, Fresser, Ter, Estanys del Pallars, de Carançà, etz.

El director de l'Aquarium y Laboratori ictiogénich del Park de Barcelona en Francesch d'A. Darder, ha introduit en les aygues dolces de qualques indrets de Catalunya a mes del

Salmo levenensis, G. (salmó d'Escòcia), '1 (*Salmo fontinalis*, *Salvelinus fontinalis*, Mitchil, (Salmó de Califòrnia, Brootk Tront) y '1 *Salmo iridens*, Gibbons, (Salmó Arch de St. Martí d'Amèrica). Ignorèm els resultats d'aquestes tentatives, més es probable que la repoblació tingui éxit, car son salmónits que viuen fins a termalitats de 24°, pero no deu per aixó descurarse la conservació de les espècies que viuen naturalment en nostres aygues.

Género, ARGENTINA.

Argentina sphyraena, Linn.

Syn.: *Goniosoma argentinum*, Costa; *Argentina Cuvieri*, Cuv. et Valenc.; *Argentina sphyraena*, Cuv., Lacep., Riss., Bonnat., Brunn., CBp., Günth., Canestr.; *Argentina*, Duham., Willugh.

Nom vulgar: Moixó, Tarragona. Peix de fonera conegudíssim pero encara no citat.

No tenim notícies que s'aprofiti, com se fa en altres paysos, el pigment argentat de la bufeta natatoria y que recubreix el cos d'aquesta espècie, anomenat (Essència d'Orient) que s'emplea en la fabricació de perles falses, lo mateix que's fa amb la materia argentífera que revesteix la part de dintre de les escaetes de la Breca (*Alburnus lucidus*, Heckel et Kner).

Ordre dels APODES.

Família dels *Anguillidae*.

Género, ANGUILLA,

Anguilla acutirostris, Kaup.

Syn.: *Anguilla vulgaris*, CBp., Costa, Siebold, Canestr., Gehin, Schlegel, Günth., C. Dareste, Blanch., Soland, Lunel, Cuv., Marcotte; *Anguilla fluviatilis*, Agass., Heckel et Kner; *Anguilla medio rostris*, Blanch., Riss.; *Anguilla oblongiros-*

tris, Blanch.; *Anguilla acutirostris*, Riss., Selys-Longchamps, Blanch.; *Anguilla oxycephala*, De la Pylaie; *Anguilla*, Bell.; *Murena anguilla*, Lacep., Riss., Crespon, F.^{re} Ogerien, Linn., Bloch, Jurine, Vallot.

Nom vulgar: Anguila, Barcelona, Tarragona, Lleyda y Girona; Anguila vera, Menorca.

L'anguila no's troba en el riu Ter ans de l'ayguabarraig de Ripoll, ignorem la causa, però'ns sembla que mes serà per la mancansa de llot que per les baixes temperatures y mineralització de les aygues.

Var. *Anguilla latirostris*, Kaup.

Syn.: *Anguilla macrocephala*, De la Pylaie; *Anguilla Cloacina*, CBp.; *Anguilla Cuvieri*, Kaup; *Anguilla latirostris*, Blanch., Selys-Longchamps, Günth., Riss.

Nom vulgar: Anguila de mar, Barcelona, Tarragona; Anguila cabotera, Menorca

Var. *Anguilla microptera*, Kaup.

Nom vulgar: Anguila, Tarragona; Anguila roja, Menorca.

Var. *Anguilla capitone*, Kaup.

Nom vulgar: Anguila, Tarragona; Anguila punyegral, Menorca.

S'han trobat anguiles d'aygua dolça, fetes o adultes, transparents o mancades de pigment, particularitat deguda a un desenrotllament incomplet y a servir els caracters de cucha o larva. Aquestes anguiles no poden constituhir una nova especie, car aixó es propi del medi o mes be d'un dels quatre medis en que s'agita la vida soterrania, amb analogies, així com diferencies amb les cavernes propiament dites y amb llurs aygues corrents o estancades.

El descoloriment o despigmentació dels ulls, de la pell y dels pels per la mancansa de pigment (ocular, cutani, pilós) o materia organica particular colorada en negre o en roig, es un dels caracters propis dels animals soterranis y no pot fins al present explicarse; evidentment prové de l'absencia de la llum, de l'afe-

bliment d'absorció dels ratgs lluminosos que suprimeixen certes reaccions fisiològiques, però s'ignora per quin fenomen exacte's produheix.

Género, CONGER, Cuv.

Conger vulgaris, Cuv.

Syn.: *Conger vulgaris*, CBp., Kaup, Günth., Schlegel, Canestr., Selys-Longchamps, Guichen., Marcotte; *Conger verus*, Riss.; *Muraena conger*, Lacep., Riss., Bonnat., Linn., Bloch; *Conger*, Rond., Bell., Salvian.; *Muraena supremo margine pinnæ dorsalis nigra*, Arted.

Nom vulgar: Congre blanc, Congre de fang, Tarragona; Congre, Barcelona, Menorca.

Var. *Conger niger*, Kaup.

Syn.: *Muraena nigra*, Riss.; *Conger niger*, Riss., Guichen., CBp.

Nom vulgar: Congre negre, Congre d'alguer, Congre de roquer, Congre de forat, Tarragona.

Leptocephalus Morrisii, Lacep.

Syn.: *Leptocephalus Spallanzani*, Kaup, Riss.; *Leptocephalus pellucidus*, CBp., Canestr., Riss.; *Leptocephalus candidissimus*, Costa; *Helmictis punctatus*, Rafino; *Leptocephalus Morrisii*, Bl. Schneid., CBp., Kaup, Günth.; *Leptocephalus lineatus*, Bonnat.

Nom vulgar: Congret, Tarragona; Flamula, Menorca. Es el congre petit o de cria.

N'havem examinat moltíssims. Tots de 0'12 m. × 0'006 m. de llargaria y alçaria; tenen l'iris argentat y una senyal unguicular negra en la part superior de l'òrbita; en la linea lateral, de dos en dos o de tres en tres, presenten una serie de puntets negres que també se'ls hi veuen a un costat y altre del

dors y del ventre; no se'ls coneixen les aletes, pero en el punt corresponent a les pectorals, la pell està com una mica alçada.

S'el troba barrejat amb el Caramelo (*Meletta phalerica*, M., *Alausa Pilchardus*, Cuv. et Valenc.) y no l'havem vist indicat en cap Catàlech de peixos que's refereixi a Cataiunya.

Conger Balearicus, CBp.

Syn.: *Conger muraena balearica*, Günth., Kaup.; *Conger Balearicus*, C. Dareste; *Conger Cassini*, Riss., Guichen.; *Muraena Cassini*, Riss.; *Muraena balearica*, Delaroche.

Nom vulgar: Congre, Congre serpeté, Tarragona. Espècie nova per Catalunya.

Conger Mystax, Riss.

Syn.: *Congromuraena Mystax*, Günth.; *Conger muraena mystax*, Kaup; *Ophidium imberbe*, Riss.; *Conger mystax*, CBp., Canestr.; *Muraena mystax*, Delaroche.

Nom vulgar: Congre Serpeté, Tarragona; Pillet de platja, Congre dolç o de sucre, Menorca.

Família dels *Myridae*.

Gènere, *MYRUS*, Kaup.

Myrus vulgaris, Kaup.

Syn.: *Conger myrus*, Costa, CBp., Canestr., Riss., Cuv., Guichen.; *Myrus vulgaris*, Günth.; *Muraena myrus*, Lacep., Riss., Bonnat., Linn., Brunn.; *Serpens marinus alter cauda compressa*, Willugh.; *Muraena rostro acuto, lituris albidis vario, margine pinnae dorsalis nigro*, Arted.

Nom vulgar: Serp, Congre serpetè, Barcelona, Tarragona; Culebra, Duradu, Menorca.

Família dels *Muraenidae*.

Género, MURENA.

Murena Helena, Lin.

Syn.: *Muraena*, Couch, Bell., Salvian., Willugh., Rond.; *Muraena Helena*, Guichen., Cuv. et Valenc., Riss., Bonnat., Brunn., Bloch, Rafin, Rosenthal, CBp., Costa, Kaup, Günth., Canestr.; *Muraena guttata*, Riss.; *Muraena fulva*, Riss., *Muraenophis fulva*, Riss.; *Muraenofis helena*, Riss.; *Muraena pinnis pectoralibus carens*, Arted.

Nom vulgar: Murena, Barcelona, Tarragona, Menorca.

Muraena unicolor, Cuv.

Syn.: *Muraenophis unicolor*, Delaroche.; *Muraenophis Cristini*, Riss.; *Muraena Cristini*, Riss.; *Muraena unicolor*, Guichen., CBp., Günth., Canestr.; *Thyrsoidea unicolor*, Kaup.

Nom vulgar, Murena, Barcelona, Tarragona; Muret, Menorca. Rara.

Les mossegades de les Murenes son tan fortes, segons la gent de mar, que arriben a deixar senyals en el ferro y altres metalls.

Família dels *Ophisuridae*.

Género, OPHISURUS, Lacep.

Ophisurus Serpens, Lacep.

Syn.: *Ophichthys serpens*, Güth.; *Ophisurus serpens*, CBp., Costa, Kaup, Canestr., Riss., Guichen.; *Muraena exacte teres*, *cauda acuta apterygia*, Arteae.; *Serpens marinus*, Bell., Salvian., Willugh., Rond.

Nom vulgar: Serp de mar, Barcelona, Tarragona; Culebra de la mar, Menorca.

Ophisurus hispanus, Belloti.

Syn.: *Ophisurus hispanus*, Günth.; *Ophichthys hispanus*, Günth.

Nom vulgar: Serp de mar, Tarragona. Espècie nova per Catalunya.

Familia dels *Sphagebranchidæ*.

Gènere, SPHAGEBRANCHUS, Bloch.

Sphagebranchus imberbis Delaroche.

Syn.: *Ophichthys imberbis*, Günth.; *Leptocephalus Spallanzani*, Riss.; *Sphagebranchus imberbis*, Riss., Costa, CBp., Kaup, Canestr. *Sphagebranchus oculatus*, Riss.

Nom vulgar: Serp de mar, Tarragona, Menorca; Cuca serp, Barcelona.

Sphagebranchus coecus, Bl. Schneid.

Syn.: *Ophichthys coecus*, Günth.; *Apterichthys coecus*, Kaup, Delaroche; *Sphagebranchus Spallanzani*, Costa; *Sphagebranchus serpa*, Riss.; *Sphagebranchus bimaculatus*, Riss.; *Sphagebranchus coecus*, Riss., CBp., Canestr.; *Coecilia Brandneriana*, Lacep., Rafin.; *Muraena coeca*, Linn., Bonnat.

Nom vulgar: Serp de mar, Barcelona, Tarragona; Murer, Menorca.

L'atrofia incompleta dels òrgans visuals que presenta l'espècie *S. coecus*, Bl. Schneid, és un dels caràcters afectes a les bestioles soterrànies y crepusculars y lo mateix que'l nostre *Gammarus pulex*, Döflein de la cova dels Hams (illa de Mallorca), modificació adaptiva del *G. pulex*, Lam, en les cavernes, per adaptació provocada per la pressió, la temperatura, la nudrició, la fosca, etc. També's troba en els animals dels abims o profunditats de la mar, i en compliment de la llei natural de compensació o excitació funcional d'en Lamarck o 'l principi d'equilibri dels òrgans d'en Geoffroy-Saint Hilaire deu

presentar hipertrofia o extensió considerable dels òrgans del tacte, de l'olfat y de l'oïdo.

Sub-classe dels *Marsipobranchis*.

Ordre dels *Cyclostomits*.

Sab-ordre dels *Petromyzons*

Família dels *Petromyzonidae*.

Género, PETROMYZON, Arted.

Petromyzon marinus, Linn.

Syn.: *Petromyzon marinus*, Cuv., Born, Vallot, Riss, Blainville, Marcotte, Blanch., Soland, Lacep., Bonnat., Bloch, Selys-Longchamps, CBp., Nilsson, Heckel et Kner, Siebold, Canestr., Bert, Gehin, Günth., Schlegel; *Mustela sive Lampetra*, Bell., Salvian., Willugh.; *Petromyzon maculosus*, etz., Arted.

Nom vulgar: Llampresa de mar, Barcelona, Tarragona; Ferretimò, Xuclador, Menorca.

Petromyzon fluviatilis, Linn.

Syn.: *Petromyzon argenteus*, Bloch, Lacep., Couch; *Petromyzon sep-aeil*, Lacep.; *Petromyzon niger*, Lacep.; *Petromyzon fluviatilis*, Cuv., Blainville, Marcotte, Blanch., Soland, Lacep., Bonnat., Bloch, Selys-Longchamps, CBp., Nilsson, Heckel et Kner, Siebold, Canestr., Gehin, Günth., Schlegel; *Lampetra parva et fluviatilis*, Willugh.; *Petromyzon*, Arted.; *Lampetra*, Salvian.; *Mustela fluviatilis minor*, Bell.

Nom vulgar: Llampresa de riu, General.

Petromyzon Planeri Marcotte.

Syn.: *Petromyzon Planeri*, Bloch, Selys-Longchamps, CBp., Nilsson, Heckel et Kner, Günth., Siebold, Canestr., Bonnat., Lacep., Omalius de Halloys, Cuv., Blainville, Marcotte, Blanch.; *Petromyzon sanguisuga*, Lacep.

Nom vulgar: Llampresa petita o marina, Tarragona. Especie nova per Catalunya.

Ammocoetes branchialis, Linn.

Syn.: *Petromyzon ruber*, Lacep. *Ammocoetus*, C. Dumeril; *Lampetra coeca*, Willugh.; *Petromyzon branchialis*, Bloch, Günth., Bonnat., Lacep., Omalius de Halloys; *Ammocoetes branchialis*, Selys-Longchamps, CBp., Nilsson, Marcotte.

Nom vulgar: Cuch de gleva, Clapissá, Tarragona. No l'hem vist citat en cap catàlech que's refereixhi a Catalunya y es prou conegut dels nostres palangrers y aficionats a la pesca, car se'l considera com a un dels millors esquers.

Es la larva o cuch del *Petromyzon* que moltes vegades se troba a les platjes formant bolichs sobre l'*Asperococcus compressus*, Griffith (Coleta) alga morena de la familia de les *Pheospóreas* escupida pel mar.

Sub-classe dels *Pharyngobranchis*.

Ordre dels *Amphioxienchs*.

Familia dels *Branchiostomidae*.

Género, *BRANCHIOSTOMA*, Costa.

Amphioxus lanceolatus, Yarr.

Syn.: *Amphioxus lanceolatus*, Kolliker, Sundewall, Goodsir, Quatrefages, Kowalewsky, P. Bert, E. Moreau, Huxley; *Branchiostoma lanceolatum*, Costa; *Branchiostoma lubricum*, Costa, J. Müller, Marcüsen, Canestr.; *Limax lanceolatus*, Pallas,

Nom vulgar: no'te. Especie nova per Catalunya; abunda en el Golf de Rosas.
